



HANDLEDARSTÖD:

BARNKONVENTIONEN



Rädda Barnen

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

- 3 Om webbutbildningen Barnkonventionen
- 3 Förberedelser inför gruppdiskussionen
- 3 Förberedelser: gruppdiskussionsdagen
- 3 Få igång ett samtal
- 4 Tips inför gruppdiskussionen
- 4 Övning: Luftballongen
- 5 Diskussion: Charlie
- 6 Diskussion: Nova
- 7 Diskussion: Granskning och förändringsarbete
- 7 Avsluta träffen

- 8 **Bilaga:** Luftballongen
- 9 **Bilaga:** Charlies historia
- 10 **Bilaga:** Novas berättelse
- 11 **Bilaga:** Så sker förändringen för barns rättigheter

- 12 **Projektor:** Luftballongen
- 13 **Projektor:** Charlie
- 14 **Projektor:** Nova
- 15 **Projektor:** Så sker förändringen för barns rättigheter

HANDLEDARSTÖD: BARNKONVENTIONEN

Det här handledarstödet riktar sig till dig som ska planera och leda en diskussion för *Det handlar om kärleks* samverkansgrupp eller en ideell grupp inom Rädda Barnen. Handledarmaterialet har sin utgångspunkt i webbutbildningen *Barnkonventionen* och är tänkt att fungera som en ingång till diskussion där deltagarna får reflektera och dela med sig av sina tankar, frågor och erfarenheter. Materialet riktar sig främst till samverkansgrupper för *Det handlar om kärlek* samt Rädda Barnens ideella grupper.

Om webbutbildningen Barnkonventionen

I webbutbildningen *Barnkonventionen* får deltagarna reflektera kring synen på barn och hur de bemöter barnen i sin vardag. Utbildningen ger deltagaren kunskap och förståelse för barns rättigheter enligt FN:s konvention om barnets rättigheter.

Förberedelser inför gruppdiskussionen

Alla deltagare ska inför träffen ha gått webbutbildningen *Barnkonventionen* samt skrivit ut sina reflektioner från övningarna i utbildningen. Utskrifterna kan fungera som ett stöd och underlag till diskussionerna. Här är några tips:

- Skicka ut inbjudan till gruppdiskussionen i god tid.
- Bifoga också länken med webbutbildningen.
- Påminn deltagarna om att de ska skriva ut sina anteckningar till grupptillfället.
- Boka lokal, gärna en lokal där ni kan sitta tillsammans och diskutera.
- Förberedelserna och genomförandet av träffen kan givetvis göras gemensamt av gruppen.

Förberedelser: gruppdiskussionsdagen

- Ta fram papper, sax och pennor.
- Ordna med te, kaffe och vatten.
- Undersök om ni har tillgång till dator, internet och projektor för att kunna spela upp utdrag från webbutbildningen samt för att visa bilder (som finns i bilagorna). Om ni inte har tillgång till dator, internet och projektor kan ni istället skriva ut bilagorna.
- Om möjligt se gärna till så att det finns en whiteboard eller blädderblock att anteckna gruppdiskussioner på.

Få igång ett samtal

Har du en grupp som inte är bekanta med varandra så kan det vara bra med några inledande frågor för att ”mjuka upp” gruppen och få dem att komma igång och känna sig tryggare med varandra. Ställ en fråga till gruppen och låt frågan gå runt till alla deltagare.

Här är några tips på frågor att börja med:

- Berätta vad ni heter och vad ni jobbar med eller om ni studerar eller gör något annat?
- Beskriv hur ni mår i dag genom att välja en siffra mellan 1 till 10 där 10 är när man mår som bäst.
- Beskriv webbutbildningen med tre ord.

Tips inför gruppdiskussionen

- Använd frågorna i handledningsmaterialet som stöd men var öppen för att andra frågor och funderingar kan komma upp under samtalet.
- Använd gärna whiteboard eller blädderblock för att fånga upp gruppens lärdomar och frågor!

Övning: Luftballongen

Tidsåtgång: Ca 20-30 minuter

Syfte: Att deltagarna får bekanta sig med barns rättigheter

Material som behövs: Varje grupp (med 3-5 deltagare) behöver ett kuvert med 10 "paket" (klipp ut lappar). Paket att klippa ut finns i bilaga 1, sidan 8. Om du vill kan du visa en stämningbild på projektorn (sidan 12).

Tänk på: Låt grupperna själva tolka övningen och vad paketen innehåller.

Gör så här: Dela ut bilden på luftballongen samt ett kuvert med 10 "paket" till varje grupp. Be deltagarna att de föreställer sig att de ska ut och flyga luftballong. I ballongen har ni de tio paketen. Plötsligt sjunker ballongen! Gruppen måste enas om fyra paket som de ska slänga ut ur ballongen! Vilka fyra väljer de? Gruppen ska komma överens och argumentera.

När du märker att de flesta grupperna har valt bort fyra paket (ca 10 minuter) säger du att tyvärr så sjunker ballongen fortfarande! De måste slänga ut ytterligare tre paket. Därmed ska de välja vilka tre paket som ska vara kvar.

Ge grupperna en stund till för diskussion, det är bra om de hinner klart med sina diskussioner.

När grupperna är klara låter du en grupp i taget berätta vilka de valt att ta bort och vilka de valt att ha kvar samt hur de diskuterat för att komma fram till detta. Jämför gärna gruppernas argument för att se om de använt olika resonemang.

Diskussionsfrågor:

- Vad tror ni att syftet är med övningen?
- Övningen ska vara svår för att den ska visa att rättigheter ska ses i sin helhet, de är *odelbara*. Vad innebär det?
- Trots det brukar man tala om barnkonventionens fyra grundprinciper, vilka är de? Repetera dem i gruppen och diskutera vad de innebär!

De 10 paketen:

- Leksaker
- En ren miljö att leva i
- Att gå i skolan
- Kläder och bostad
- Musik, serietidningar, böcker och film
- Att fritt få säga vad man tycker om saker och ting
- Lek och fritid
- Mat och vatten
- Frihet och att få tillhöra vilken religion man vill
- Kärlek och omsorg av föräldrar och vänner

Diskussion: Charlie

Tidsåtgång: ca 20-30 minuter

Syfte: Öka förståelsen för barnrättsperspektivet och vad det innebär för de barn och ungdomar vi möter i vår verksamhet.

Material som behövs: Tillgång till webbutbildningen *Barnkonventionen* så att du kan spela upp ljudberättelsen *Charlie*. Den hittar du hittar i kapitlet *Barnkonventionens artiklar*. Använd menyn uppe till höger i webbutbildningen för att hoppa till den specifika sidan. Har du inte möjlighet att spela upp webbutbildningen kan du skriva ut den och dela ut till deltagarna (bilaga 2, sidan 9).

Har du ej tillgång till webbutbildningen kan du visa en stämningbild på projektorn (sidan 13).

Gör så här: Spela upp Charlie för deltagarna och därefter kan ni diskutera med frågorna nedan som utgångspunkt.

Diskussionsfrågor

- Ni har tagit del av berättelsen om Charlie, hur upplevde ni den?
- Hur kan vi förstå historien utifrån ett barnrättsperspektiv? Repetera gärna vad de olika begreppen barnets perspektiv, barnperspektiv och barnrättsperspektiv innebär.
- Vad innebär ett barnrättsperspektiv för er när ni möter barn och ungdomar?
- Utifrån de barn ni möter i ert arbete eller ideella uppdrag, vilka artiklar i barnkonventionen är mest relevanta för er att ha kunskap om?

Diskussion: Nova

Tidsåtgång: ca 20-30 minuter

Syfte: Öka förståelsen för barnrättsperspektivet och grundprinciperna och vad det innebär för de barn och ungdomar vi möter i vår verksamhet.

Material som behövs: Tillgång till webbutbildningen *Barnkonventionen* så du kan spela upp ljudberättelsen *Nova*. Den hittar du i kapitlet *Barnkonventionens artiklar*. Har du inte möjlighet att spela upp webbutbildningen kan du skriva ut den och dela ut till deltagarna (bilaga 3, sidan 10).

Har du ej tillgång till webbutbildningen kan du visa en stämningbild på projektorn (sidan 14)

Gör så här: Spela upp Nova för deltagarna och därefter kan ni diskutera med frågorna nedan som utgångspunkt.

Diskussionsfrågor

- Ni har tagit del av historien om Nova, hur upplevde ni den?
- Har ni varit med om situationer där barnets bästa inte har beaktats, vad har hänt då?
- Hur kan man pröva eller ta reda på vad som är barnets bästa?
- Hur kan ni bli bättre på att beakta barnets bästa i ert arbete?

Diskussion: Granskning och förändringsarbete

Tidsåtgång: 20 minuter

Syfte: Diskutera och reflektera kring hur global och lokal granskning hänger samman och hur verksamheten arbetar med det.

Material som behövs: Visa sidan 15 på projektorn. Saknar du projektor kan du skriva ut bilaga 4 (sidan 11) och dela ut till deltagarna.

Gör så här: Ha *Så sker förändringsarbete för barns rättigheter* på powerpoint som stöd till diskussionen. Utgå sedan i diskussionen från frågorna nedan.

Diskussionsfrågor

- Hur går FN:s granskning till? Repetera i gruppen!
- Hur ser granskning och förändringsarbete ut i vår verksamhet och kommun?
- Om ni skulle göra en granskning nu, vad skulle den handla om?
- Vad kan ni göra om ni märker att barns rättigheter kränks? Hur kan ni bedriva ett påverkans- eller förändringsarbete?

Avsluta träffen

När ni arbetat igenom övningarna kan ni diskutera några avslutande frågor och sedan låta var och en av deltagarna säga något de tar med sig från träffen.

Frågor:

- Är det något som har kommit upp som ni behöver diskutera vidare som grupp, när gör ni det i så fall?
- Är det något ni känner att ni behöver mer kunskap om? Hur kan ni hitta den i så fall?
- Hur kan ni ta med det ni lärt er och diskuterat till Kärleken är fri-veckan eller den verksamhet ni är aktiva i?

BILAGOR BARNKONVENTIONEN

Bilaga 1 Luftballongen

Leksaker	Lek och fritid
En ren miljö att leva i	Mat och vatten
Att gå i skolan	Frihet och att få tillhöra vilken religion man vill
Kläder och bostad	Kärlek och omsorg av föräldrar och vänner
Musik, serietidningar, böcker och film	
Att fritt få säga vad man tycker om saker och ting	

Bilaga 2

Charlies historia

Min mamma kan inte jobba, hon är ofta sjuk och har inte så mycket energi över. Vi har haft det lite svårt med pengar. Det ordnar sig ibland men inte så ofta. Ett exempel är min bror, han är tio år, han älskar verkligen att spela tv-spel och det är så tråkigt att han nästan aldrig har tid att göra det. Jag menar inte att vi måste ha massa saker och sånt typ en stor platt-tv eller så men det hade varit kul om vi hade haft lite mer saker så vi inte kände oss utanför.

Jag är 15 nu och då behöver jag lite andra saker än när jag var liten. Ja, till exempel skulle jag vilja ha månadspeng, men jag får bara lite fickpengar. Jag skulle behöva nya saker till capoeiran också, eftersom jag tränar flera gånger i veckan.

Jag skulle vilja ha en mobil som jag kan lyssna på musik med och så behöver jag ett par nya skor för de jag har nu är helt utslitna och jag skulle gärna vilja ha ett par skönare men de kostar typ 1000 kronor. Och ja, det är ju väldigt dyrt. Men det är två andra i klassen som har dem och jag skulle också vilja det. Men då tänker jag att om jag sparar i typ tre år, så kan jag också köpa dem.

Om jag eller min bror vill börja på en aktivitet så kan vi fråga vår socialsekreterare om det finns en möjlighet till det. Ibland får vi ett *ja* och ibland ett *nej tyvärr*. Men det är verkligen jättebra att vi får hjälp med det vi vill göra.

Skolan är också mycket bättre idag än den var innan, de låter alla följa med om vi ska någonstans och kan till och med betala bussbiljett och sånt. Sen finns det oftast nån snäll person som delar med sig av sin mat när vi är på utflykter.

När jag var liten blev jag väldigt ledsen för att vi inte har pengar och kunde bli retad för det men idag bryr jag mig inte. Jag har inget emot att använda ordet fattig, vad ska man annars säga?"

Bilaga 3

Novas berättelse

Jag bor på ett skyddat boende med mamma och min lillebror Emil eftersom vi är rädda att pappa ska hitta oss. Pappa har slagit mamma så länge jag kan minnas. Ibland har jag sett när han gjort det och ibland hört det från mitt rum. Det hände också att han slog mig och Emil. Pappa sa ofta att jag var värdelös och inte dög till någonting. Jag är rädd för pappa och vad han kan göra mot oss.

Jag har svårt att sova och kan inte koncentrera mig i skolan. Läkare sa att jag är traumatiserad av det som har hänt men att jag kan få hjälp och behandling. Men pappa säger nej och då säger de att jag inte kan få någon hjälp eftersom mamma och pappa har gemensam vårdnad.

Jag vill inte träffa pappa men domstolen har bestämt att vi ska ses men då måste någon annan vuxen följa med. Jag vill verkligen inte träffa honom. Men mamma säger att om hon inte låter mig träffa pappa så måste hon betala nåt som heter vite. Jag får ont i magen när jag tänker på att jag måste träffa pappa. Även om det finns en annan vuxen där.

Bilaga 4

Så sker förändringen för barns rättigheter

- 1.** Regeringen skriver en rapport till FN om hur de uppfyllt barnkonventionen sedan den senaste granskningen.
- 2.** Frivilligorganisationer samlar sin kunskap och sina erfarenheter från sitt arbete med de mest utsatta barnen.
- 3.** FN:s barnrättskommitté granskar regeringens arbete och frågar ut regeringen i en hearing.
- 4.** Regeringen får rekommendationer från FN om vad de behöver göra
- 5.** Regeringen arbetar för att stärka barnets rättigheter och komma till rätta med de brister som finns

LUFTBALLONGEN



CHARLIE



NOVA



SÅ SKER FÖRÄNDRINGSARBETE FÖR BARNS RÄTTIGHETER

1. Regeringen skriver en rapport till FN om hur de uppfyllt barnkonventionen sedan den senaste granskningen.
2. Frivilligorganisationer samlar sin kunskap och sina erfarenheter från sitt arbete med de mest utsatta barnen.
3. FN:s barnrättskommitté granskar regeringens arbete och frågar ut regeringen i en hearing.
4. Regeringen får rekommendationer från FN om vad de behöver göra
5. Regeringen arbetar för att stärka barnets rättigheter och komma till rätta med de brister som finns